

Sieťová a komunikačná bezpečnosť

04 Bezdrôtová komunikácia a siete WLAN

Ústav informatiky, PF UPJŠ v Košiciach

EURÓPSKA ÚNIA

Európsky sociálny fond
Európsky fond regionálneho rozvoja

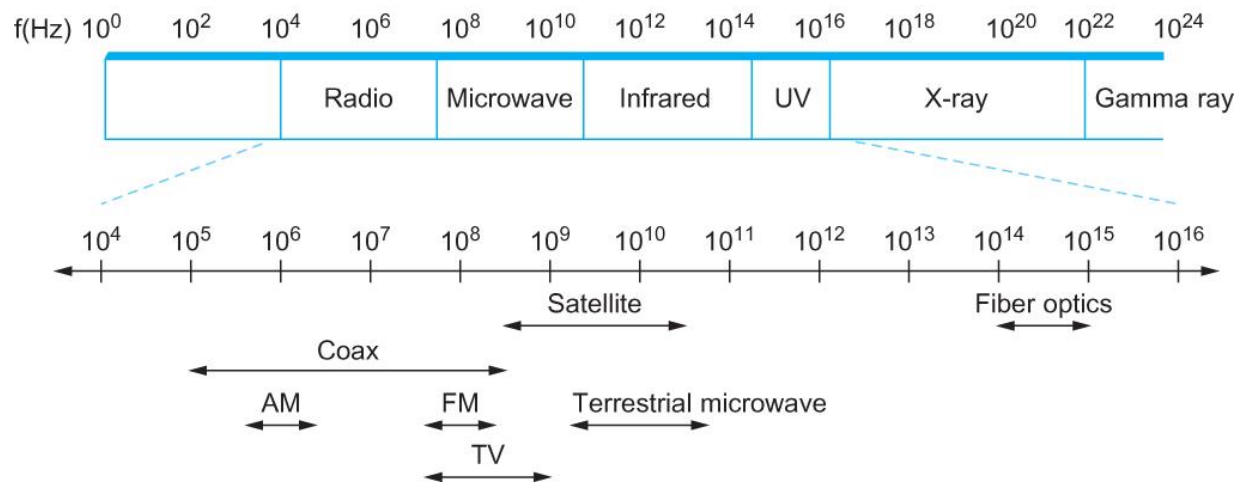

OPERAČNÝ PROGRAM
ĽUDSKÉ ZDROJE

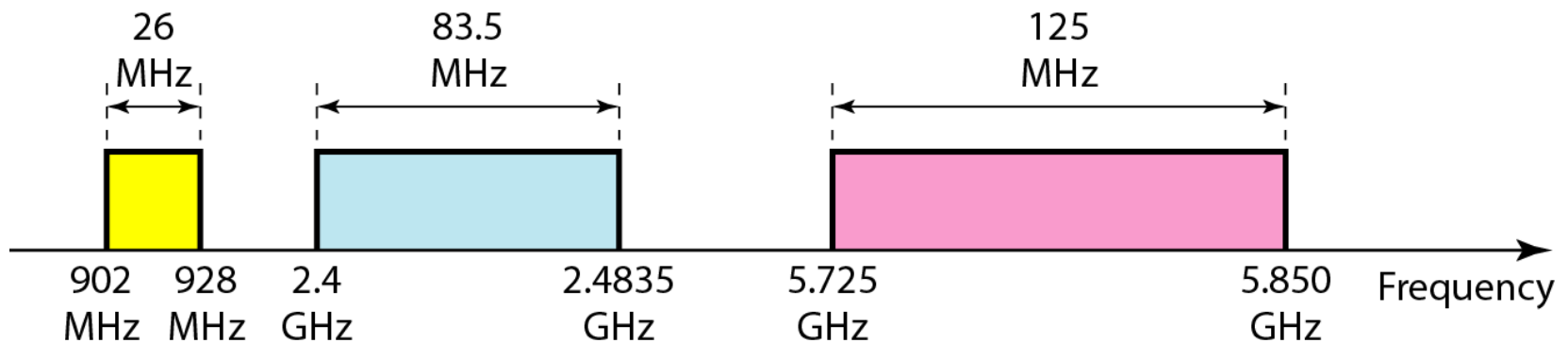

Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje

- prenos elektromagnetického signálu
- zdieľané fyzické médium – frekvenčný multiplex
- špecifické pásma – licenčné, bezlicenčné (s pravidlami)

- bezlicenčné ISM pásma
(Industrial, Scientific, Medical)

- obyčajne jedna strana mobilná a druhá statická (base station) s pripojením na drôtovú sieť
- podpora point-to-multipoint komunikácie
- komunikácia medzi mobilnými stranami len prostredníctvom bázových staníc (obyčajne aj s možnosťami prechodu)
- Mesh resp. Ad-hoc siete – rovnocenné stanice

EURÓPSKA ÚNIA

Európsky sociálny fond
Európsky fond regionálneho rozvoja

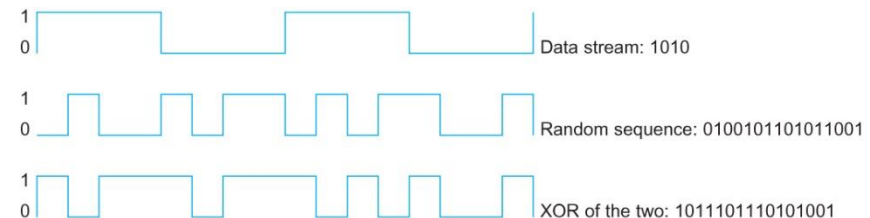

OPERAČNÝ PROGRAM
ĽUDSKÉ ZDROJE

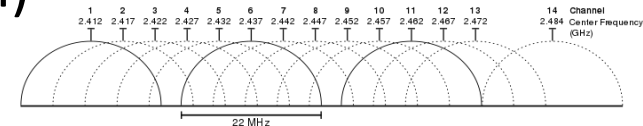

Techniky rozprestrenia spektra (Spread-spectrum)

- limitovaná sila signálu (vysielač)
 - obmedzený dosah, vyššie interferencie
- Frequency hopping
 - zmeny frekvencií podľa PRNG, synchronizácia na príjme
- Direct sequence
 - každý bit je reprezentovaný postupnosťou n bitov
 - odošle sa (bit XOR n -bitová PRNG sekvencia) – chipping code – rozšíri prenosové pásmo

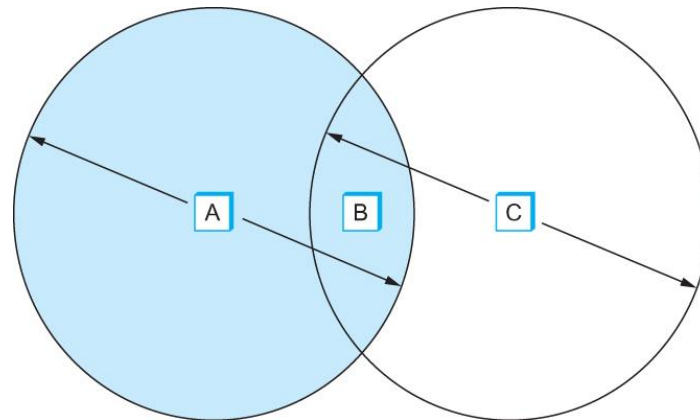
- IEEE (1990) štandardy pre protokol a špecifikácie poloduplexného bezdrôtového prenosu v lokálnych počítačových sieťach
 - Frequency hopping (79x 1 MHz kanál)
 - Direct sequence (11 bitové čipy)
- 802.11b (do 11 Mb/s), 802.11g (do 54 Mb/s) pásmo 2,4 GHz (rozdelené na 14 kanálov šírky 22 MHz s odstupom 5 MHz)
- 802.11a, 802.11ac pásmo 5 GHz (8 + 11 kanálov bez prekr.) (802.11n – obidve pásma – s 4 anténami MIMO až 600 Mb/s)
- 802.11ax 6 GHz do 9,6 Gb/s
- Wi-Fi Alliance (2002) – Wireless Fidelity

problémy všesmerovej komunikácie

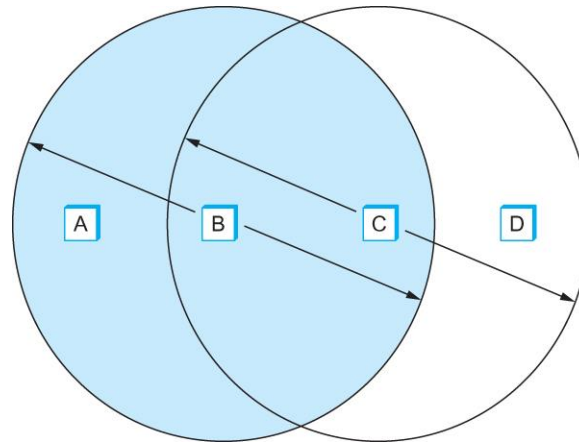
B môže komunikovať s A aj C, C len s B a A len s B

Ak A aj C bude chcieť komunikovať s B súčasne, dôjde ku kolízii, ktorú ale nezaregistrujú A ani C (**hidden nodes**)

problémy všesmerovej komunikácie

B posiela rámec k A, C počuje a nebude vysielat' k D (aj keby mohol) – (**exposed node**)

predchádzanie kolíziám MACA

MACA – Multiple Access with Collision Avoidance

- vysielateľ a prijímač si vymenia informácie pred vysielaním
- RTS – Request to Send – pošle vysielateľ s očakávaným časom na využitie kanála (dĺžka rámca)
- CTS – Clear to Send – prijímač potvrdí žiadosť vysielateľa
- ak stanica zachytí CTS – musí príslušný čas vyčkať, kedy sa uvoľní prijímač (aj keď nezachytí komunikáciu od vysielateľa)
- ak stanica zachytí RTS ale nie CTS – je dosť ďaleko od prijímača a teda môže vysielateľ vo svojom okolí

EURÓPSKA ÚNIA

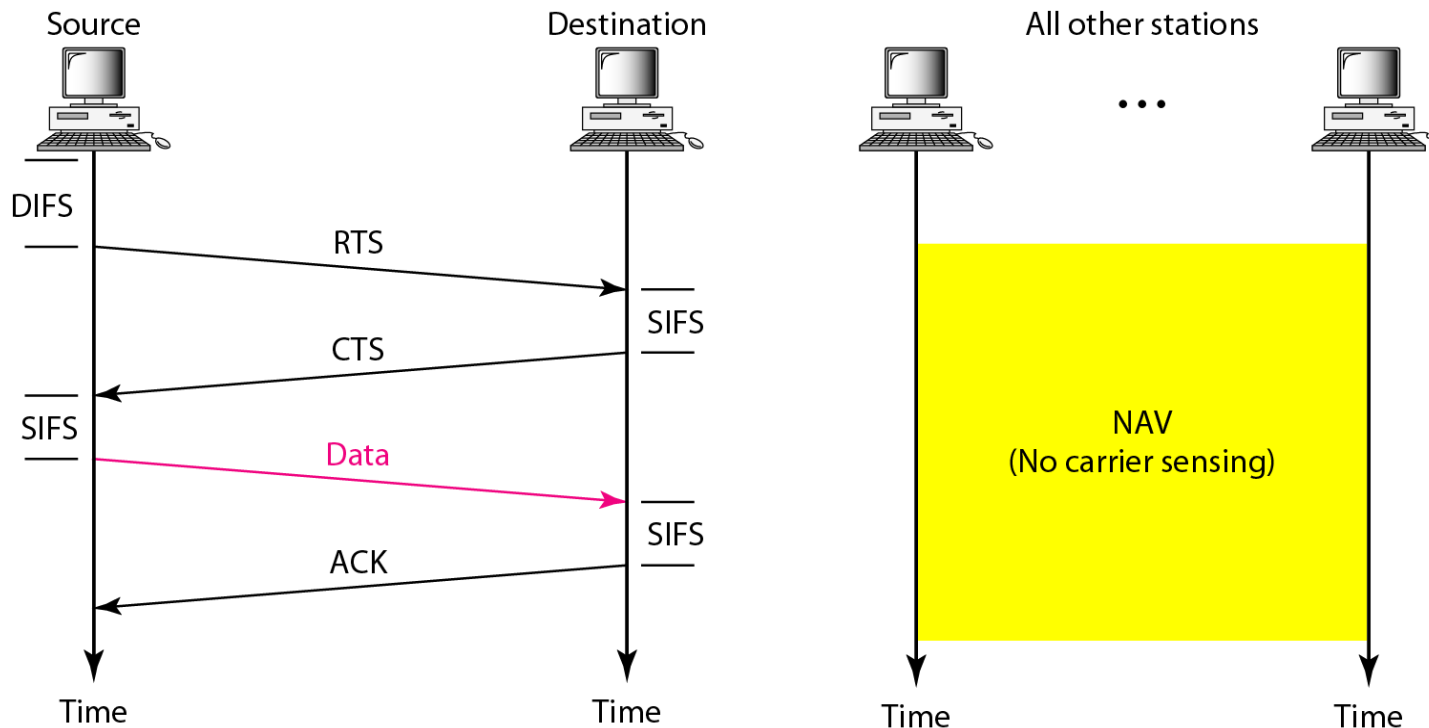
Európsky sociálny fond
Európsky fond regionálneho rozvoja

OPERAČNÝ PROGRAM
ĽUDSKÉ ZDROJE

DCF (Distributed Coordination Function)

- MACAW – pre WLAN - po úspešnom prijatí rámca pošle prijímač potvrdenie ACK
- stanice pokračujú vo vysielaní až po prijatí ACK
- ak viac staníc chce začať vysielat' RTS rámcom, dôjde ku kolízii, ktorú 802.11 nedetekuje
 - ak vysielateľ nedostane CTS vo vymedzenom čase (time-out) konštatuje vznik kolízie
 - začne opäť vysielat' RTS po náhodnom časovom intervale (ako exponential backoff v Ethernete)

- SIFS – Short InterFrame Spacing – next fragment
- high priority traffic (voice)
- DIFS – DCF InterFrame Spacing
- low priority traffic
- EIFS – Extended InterFrame Spacing – bad frame

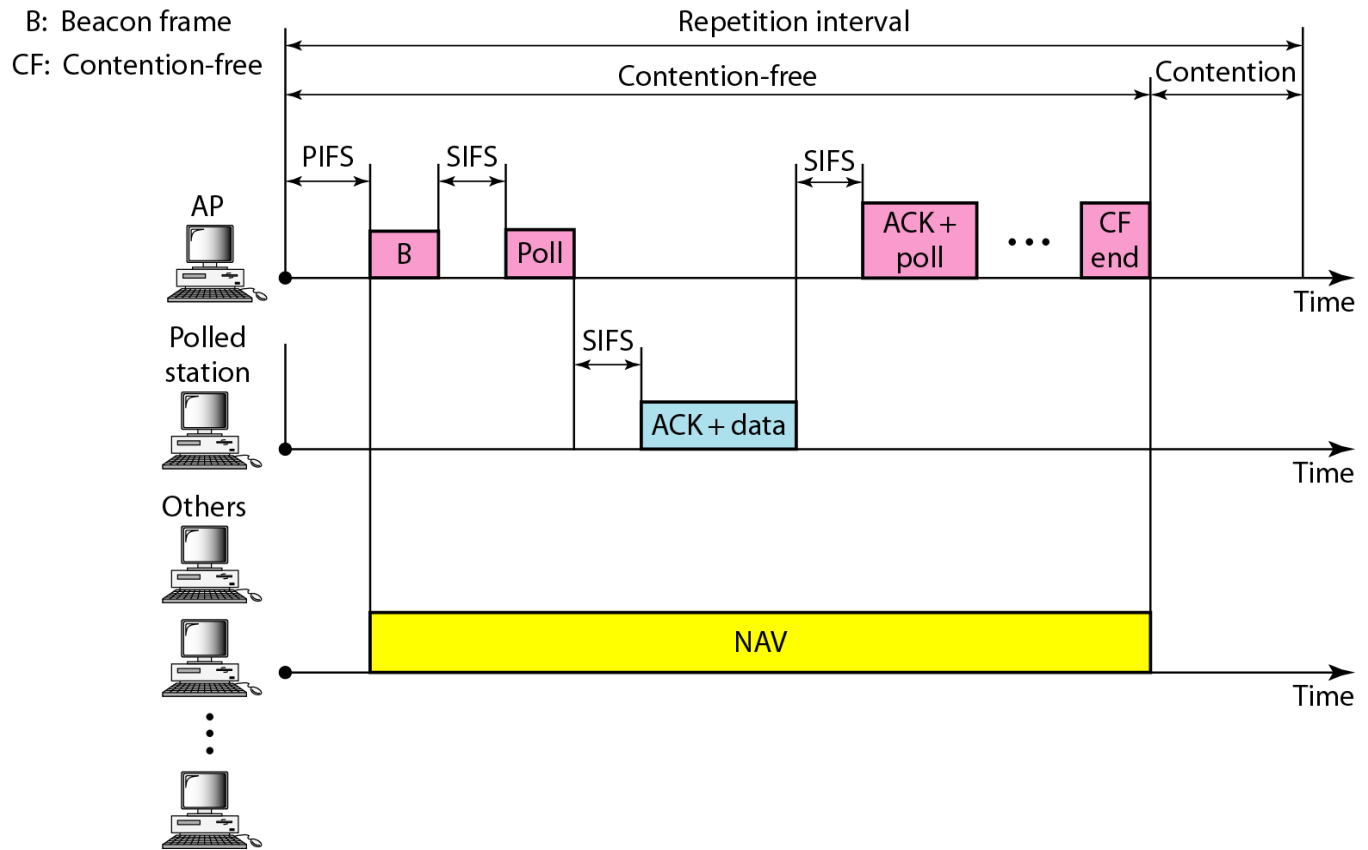
EURÓPSKA ÚNIA

Európsky sociálny fond
Európsky fond regionálneho rozvoja

OPERAČNÝ PROGRAM
ĽUDSKÉ ZDROJE

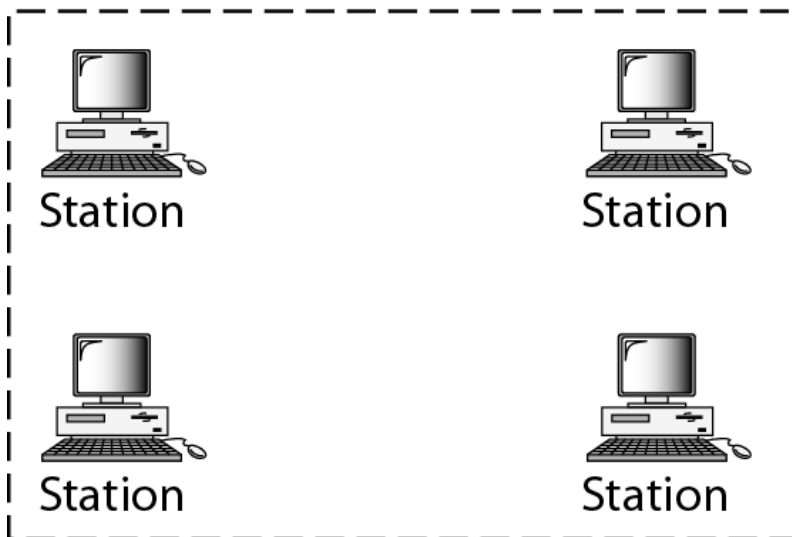

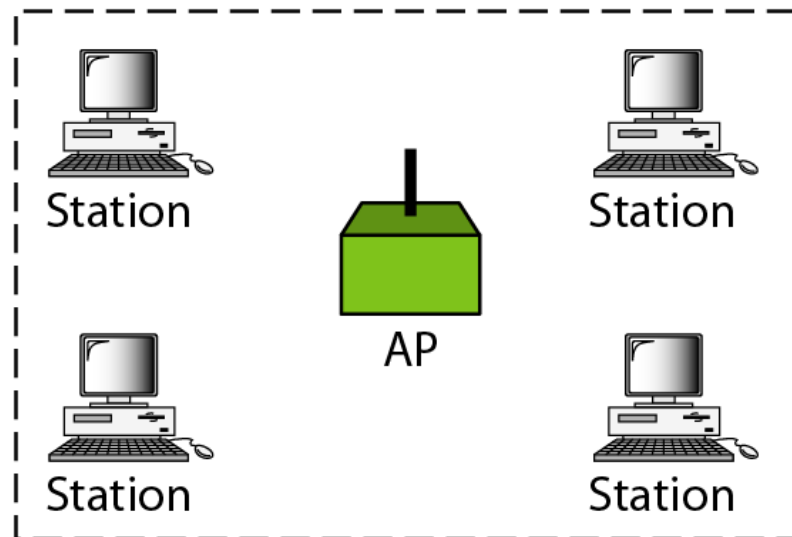
organizácia WLAN Ad hoc a Infrastructure

BSS: Basic service set

AP: Access point

Ad hoc network (BSS without an AP)

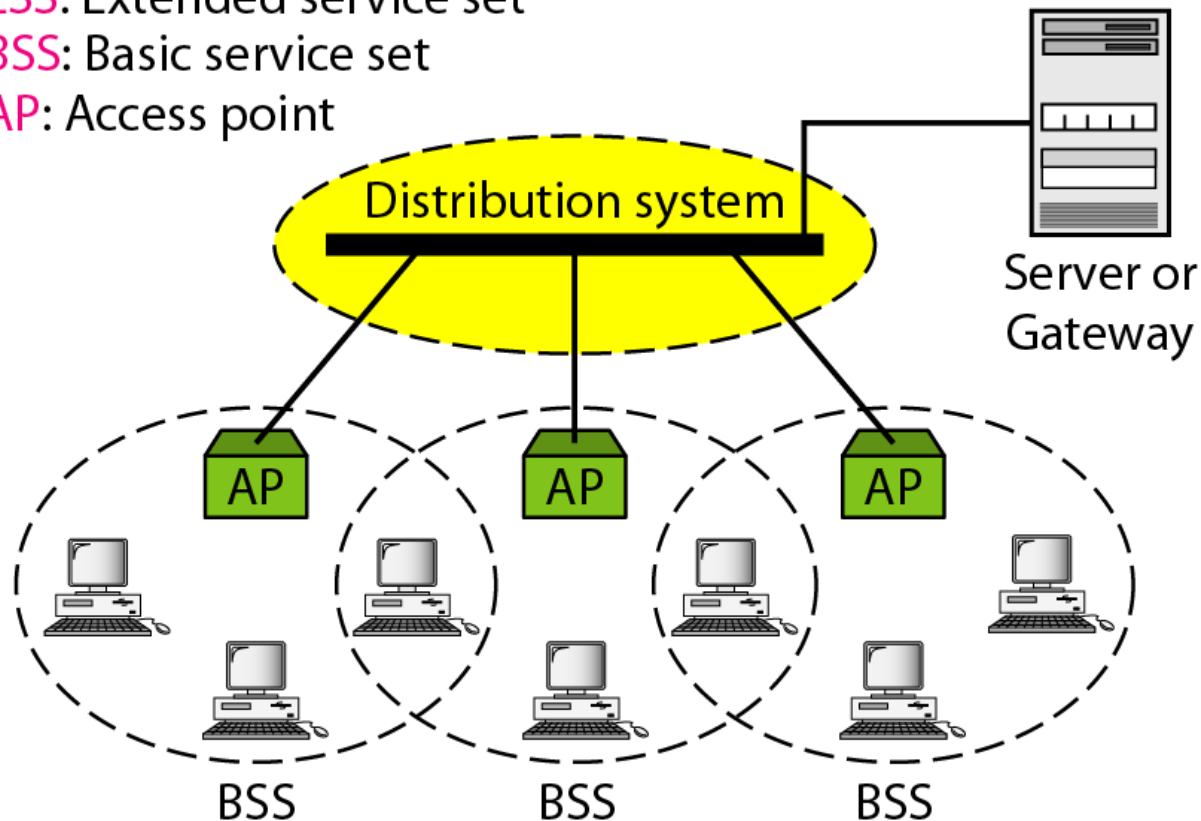

Infrastructure (BSS with an AP)

ESS: Extended service set

BSS: Basic service set

AP: Access point

- SSID (resp. ESSID) – 32 znakov – meno siete
identifikácia ESS – pre všetky BSS v ESS
- BSSID – 6 bajtov – obyčajne MAC adresa AP
identifikácia BSS

napr. eduroam(00:1f:9d:21:e6:cf)

Služby DS:

- SS (Station Services) – Authentication, Deauthentication, Privacy, MSDU (MAC Service Data Unit) Delivery
- DSS – Association, Reassociation, Disassociation, Distribution, Integration

EURÓPSKA ÚNIA

Európsky sociálny fond
Európsky fond regionálneho rozvoja

OPERAČNÝ PROGRAM
ĽUDSKÉ ZDROJE

Výber vhodného AP (scanning)

- stanica pošle rámec **Probe**
- AP v dosahu pošlú odpoveď **Probe Response**
- stanica vyberie jednu (podľa kvality spojenia) a pošle rámec **Association Request**
- AP odpovie rámcom **Association Response**
- ak sa zhorší kvalita signálu (resp. pri premiestnení stanice) sa môže stanica znova asociovať (nový AP upozorní starý cez DS) **Reassociation**
- passive scanning – AP vyzýva stanice periodicky rámcom **Beacon**

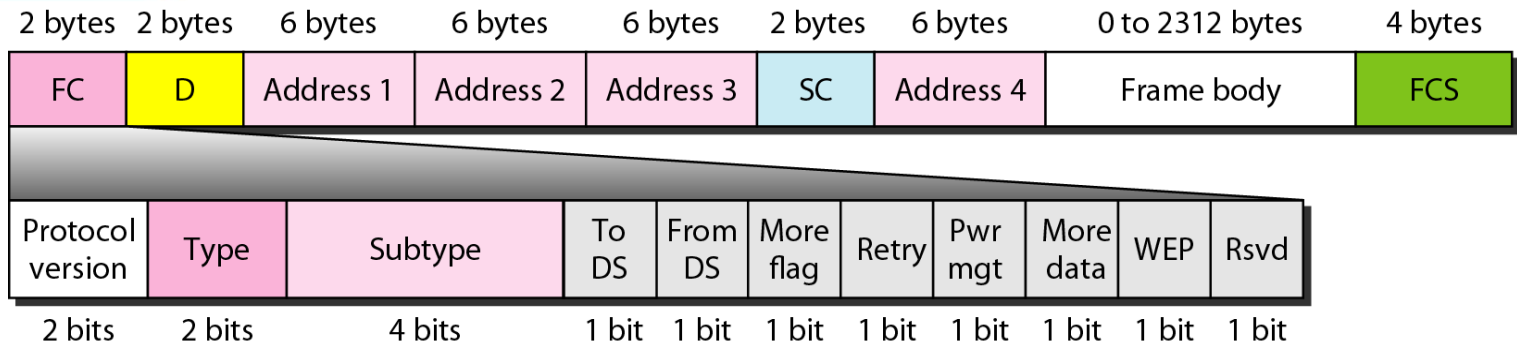
EURÓPSKA ÚNIA

Európsky sociálny fond
Európsky fond regionálneho rozvoja

OPERAČNÝ PROGRAM
ĽUDSKÉ ZDROJE

- Frame Control – 16 bitov – riadenie rámca; D - Duration
 - 6 bitov - typ rámca (RTS, CTS, Probe, Assoc., Beacon, Data ..)
 - ToDS, FromDS
 - 00 – vysielanie v BSS – Addr1 = dst - Addr2 = src (ad hoc)
 - 11 – do inej BSS - Addr1 = dst - Addr2 = adresa cieľového AP - Addr3 = adresa zdrojového AP - Addr4 = src

- bezdrôtovú komunikáciu je možné zachytiť akýmkoľvek rádiovým prijímačom v dosahu vysielača
- pôvodné zabezpečenie WEP (Wired Equivalent Privacy) nie je dostatočne kryptograficky silné - rieši len autentifikáciu stanice a používa 40b kľúč k RC4
- riešenie bezpečnosti v štandardizačnej skupine 802.11i
 - Wi-Fi Alliance - **Wi-Fi Protected Access (WPA)**
 - 802.11i - **Robust Security Network (RSN)** tiež **WPA2**
 - **WPA3** (802.11-2016) forward secrecy, 128/192 b kľúče

WPA (Wi-Fi Protected Access) – len TKIP (Temporal Key Integrity Prot.)
strieda niekoľko dočasných kľúčov pre RC4 – zraniteľný (v implementácii)
MIC (Michael Message Integrity Code 64b) namiesto CRC

WPA2 – tiež od Wi-Fi (Wireless Fidelity Alliance)

- CCMP Counter Cipher Mode with Block Chaining Message Auth. Prot.
AES (128 b) dôvernosť a integrita (útoky Key Reinstallation KRACK, Kr00k)
- open – personal Pre-shared Key (PSK) (overenie stanice) – Enterprise
(overenie používateľa autentifikačným serverom – Radius, Kerberos ...)

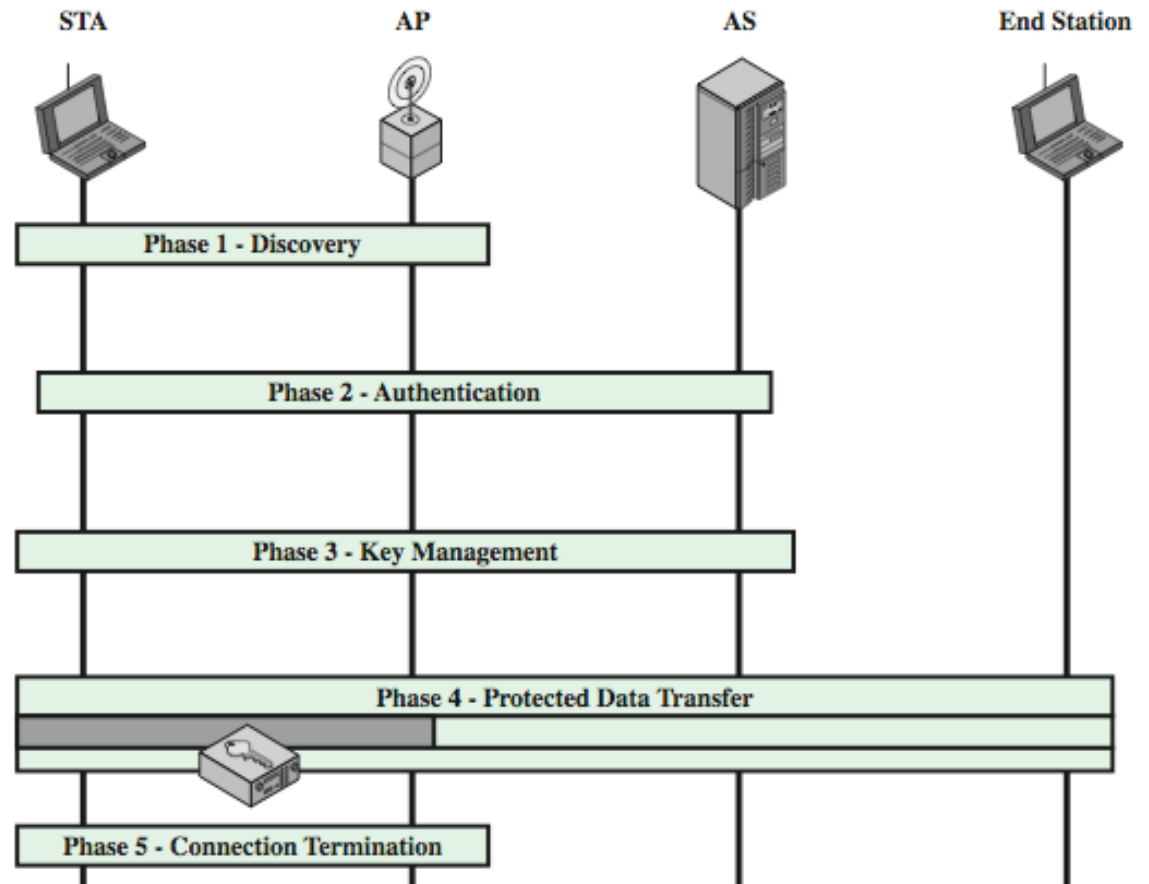
WPA3 (2020) Enterprise - AES-256 v GCM režime a SHA-384 v HMAC
Personal – AES-128 v CCM

- Simultaneous Authentication of Equals (SAE) – PSK+DH (forward secrecy)
IEEE 802.11s – wireless mesh network

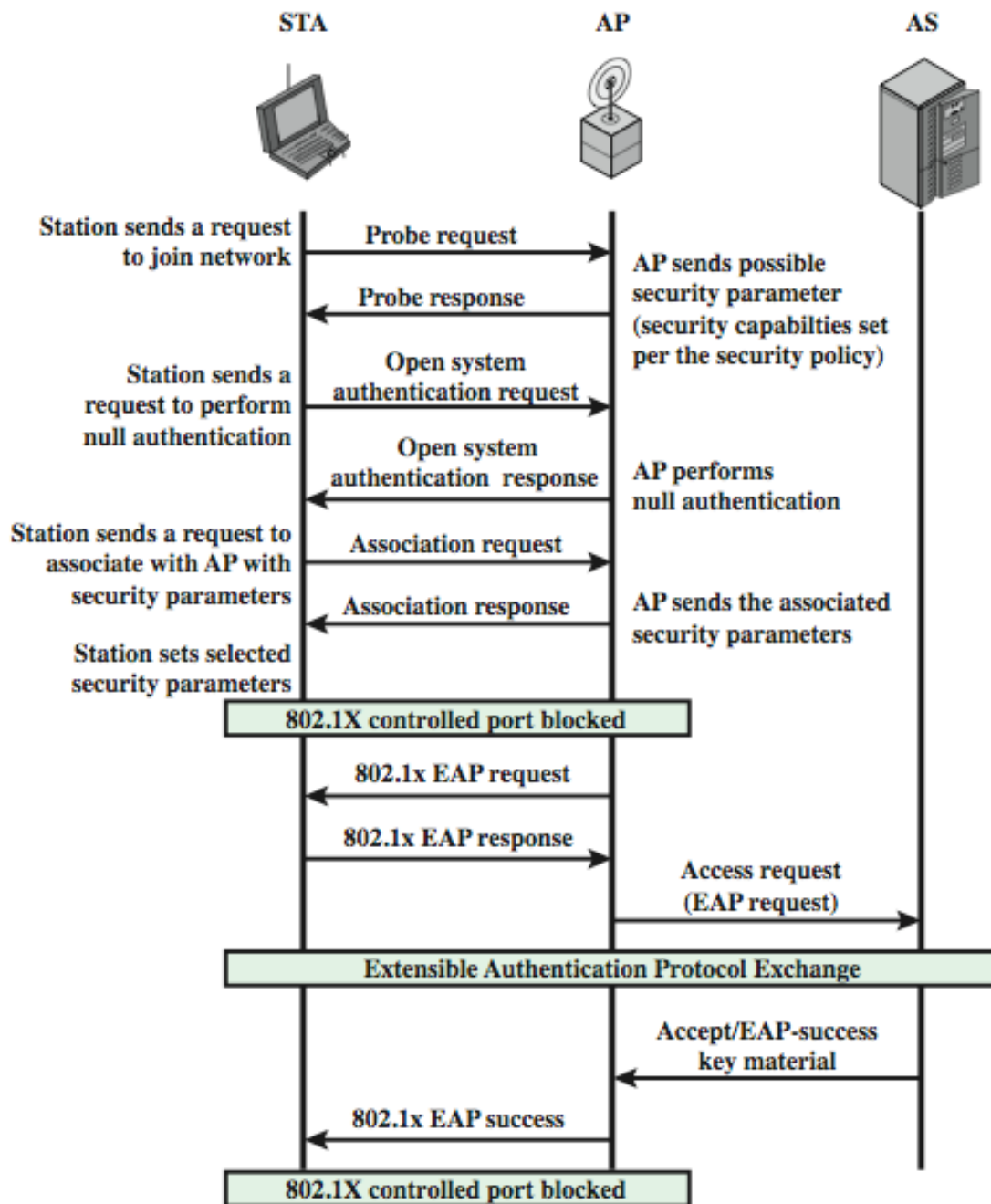
využitie autentifikácie IEEE 802.1x

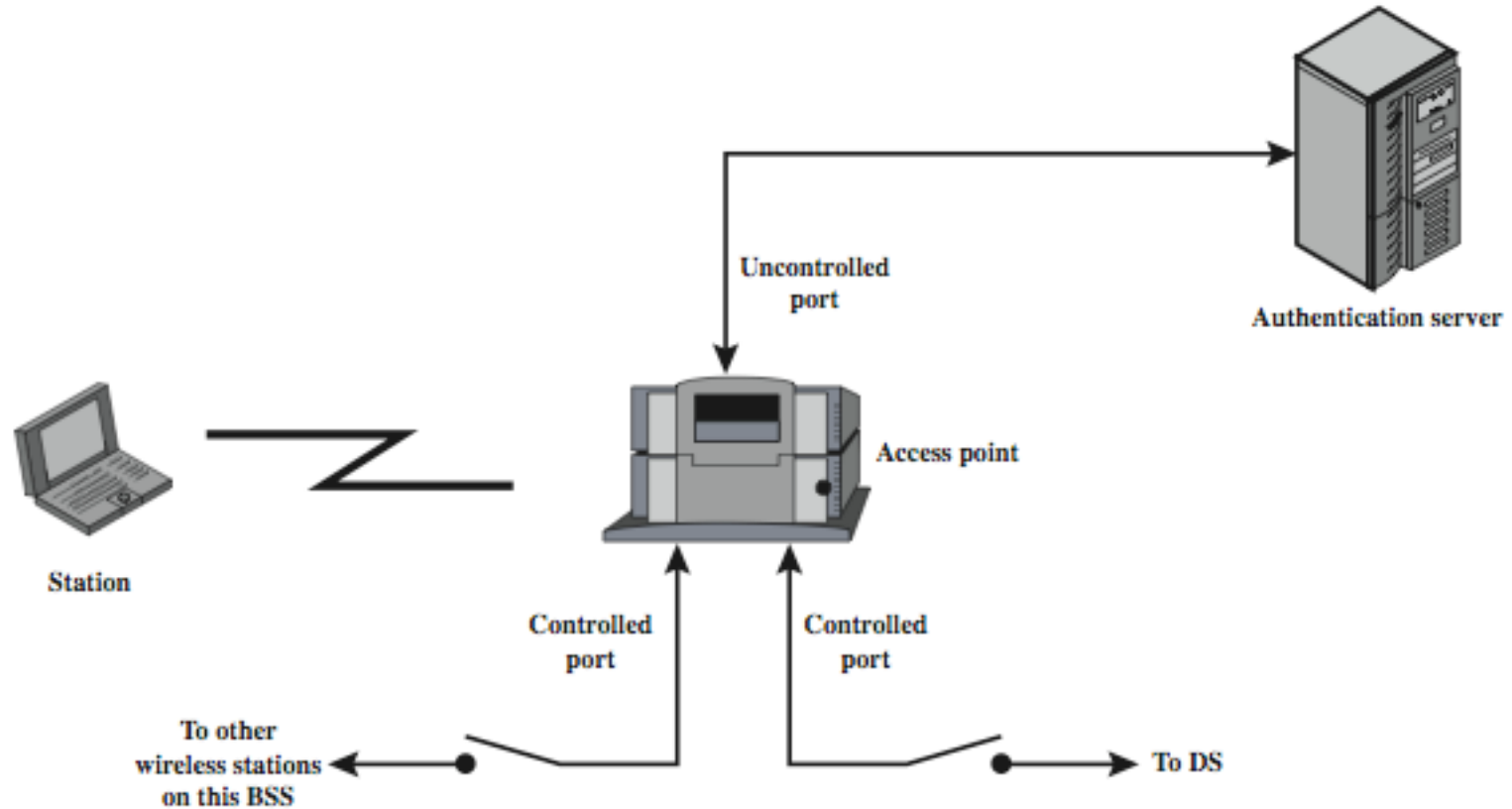
- IEEE autentifikačný protokol
 - suplikant (stanica, sw)
 - autentifikátor (AP, prepínač ...)
 - autentifikačný server (Radius ...)
- pre prenos dát - protokol EAP (Extensible Authentication Protocol)
 - AP -> STA žiadosť o identifikáciu EAP Request/Id
 - STA -> AP identifikačné údaje EAP Response/Id
 - AP -> AS výzva – ak neodmietne identitu
 - AS -> STA žiadosť o poskytnutie aut. údajov EAP Request
 - STA -> AS posiela aut. údaje EAP Response
 - AS -> EAP-Success / EAP-Failure

802.11i pracovné fázy

802.11i – fázy sprístupnenia (discovery) a autentifikácie

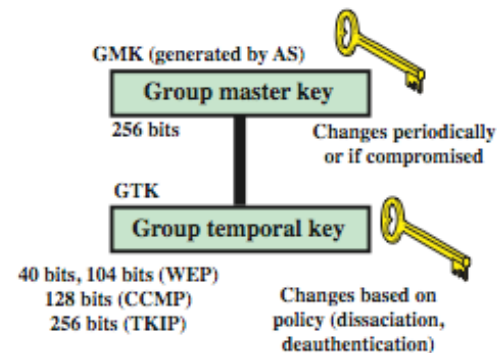
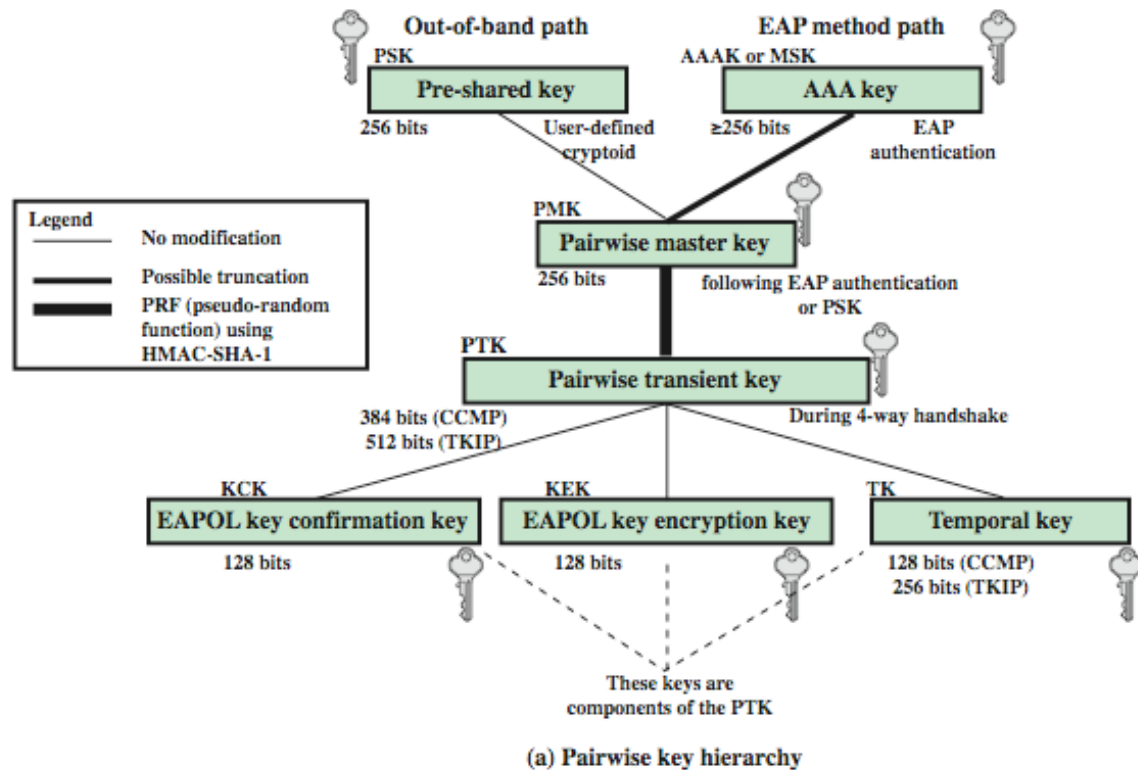

využitie EAP (Extensible Authentication Protocol)

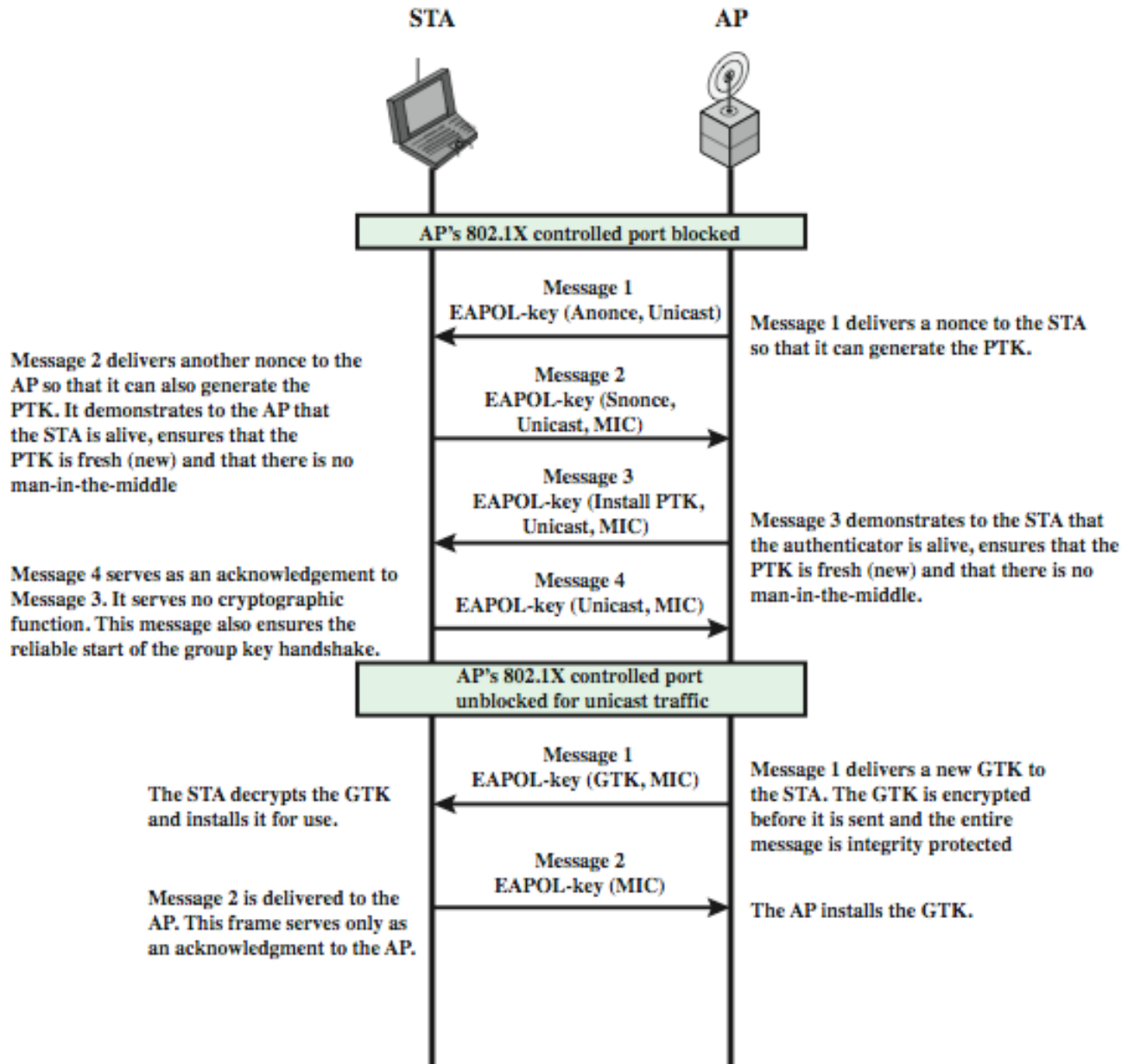
- EAPOL – EAP over LAN - do Ethernetovských rámcov
- EAPoW – EAP over Wireless - Eth. rámce do 802.11
- RADIUS (Remote Authentication Dial In User Service)
 - vlastný protokol, EAP správy sa vkladajú do správ RADIUS
 - komunikuje autentifikátor
 - AAA Authorization, Authentication, Accounting
- rôzne procesy overenia
 - PAP (Password Authentication Protocol)
 - CHAP (Challenge Handshake Authentication Protocol)
 - PEAP (Protected Extensible AP), EAP-MS-CHAPv2 (Eduroam)

vytváranie dočasných relačných a skupinových kľúčov

802.11i fáza distribúcie kľúčov

Key Management

B. A. Forouzan : Data Communications and Networking, 5. ed., McGraww-Hill 2013, ISBN 978-0-07-337622-6, chapter 15

W. Stallings, L. Brown : Computer Security - principles and practice, 3. ed., Pearson 2017, ISBN 978-0-13-377392-7, chapter 24

P. C. van Oorschot : Computer Security and the Internet, 2. ed., Springer 2021, ISBN 978-3-030-83410-4, chapter 12

EURÓPSKA ÚNIA

Európsky sociálny fond
Európsky fond regionálneho rozvoja

OPERAČNÝ PROGRAM
ĽUDSKÉ ZDROJE

